

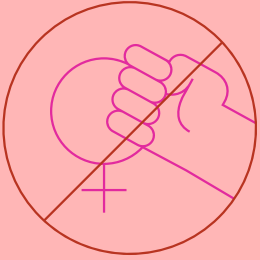

អំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រនៅប្រទេសកម្ពុជា

ស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន

តើអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រជាអ្វី?

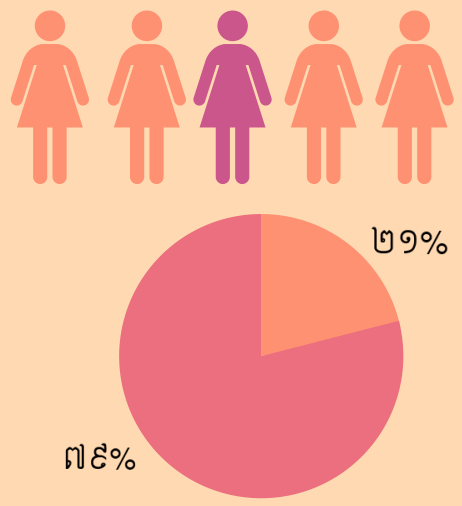
អំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រសំដៅដល់សកម្មភាព ដែលប៉ះពាល់ផ្ទាល់ទៅលើបុគ្គលដោយផ្អែកលើយេនឌ័ររបស់ពួកគេ ជាពិសេសប្រឆាំងស្ត្រីភេទ។ អំពើនេះគឺជាប្រសគល់នៃវិសមភាពយេនឌ័រ ការរំលោភអំណាច និងបទដ្ឋានសង្គមដែលមានលក្ខណៈមិនអំណោយផល។ អំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រនេះ ដោយមិនកម្រិតត្រឹមសកម្មភាពទាំងនេះទេ រួមមានអំពើហិង្សាប្រឆាំងនិងស្ត្រី អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ អំពើហិង្សាផ្លូវភេទដូចជាការរំលោភសេពសន្ថវៈ ការបៀតបៀនផ្លូវភេទ និងការរំលោភសេពសន្ថវៈជាក្រុម (ការរំលោភបូក) និងការជួញដូរមនុស្ស។

នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ស្ត្រីទទួលរងគ្រោះពីអំពើហិង្សា និងការរំលោភបំពានតាមទម្រង់ជាច្រើន ដែលជាការរំលោភបំពានសិទ្ធិមនុស្សដែលមានចែងក្នុងច្បាប់ជាតិនិងច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ។ អំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រជារឿយៗជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងរចនាសម្ព័ន្ធនៃរបបបិតាធិប្បតេយ្យដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ និងនិយាមសង្គមដែលនៅតែចាក់ប្រសយ៉ាងជ្រៅនៅកម្ពុជា មានដូចជាការកម្រិតពីគ្នានាទីយេនឌ័រ ឬទស្សនៈឱ្យតម្លៃលើស្ត្រីដែលចេះស្តាប់បង្គាប់។ បញ្ហានេះអាចនាំឱ្យមានអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រនៅគ្រប់ដំណើរការនៃជីវិត នៅផ្ទះ នៅសហគមន៍ ឬនៅទីកន្លែងធ្វើការ។ អំពើហិង្សានេះអាចត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងដោយដៃគូស្នេហា សមាជិកគ្រួសារ សហការី អ្នកស្គាល់គ្នា ឬដោយមន្ត្រីសារធារណៈឬអ្នកផ្សេងៗទៀត។

ស្ថិតិ

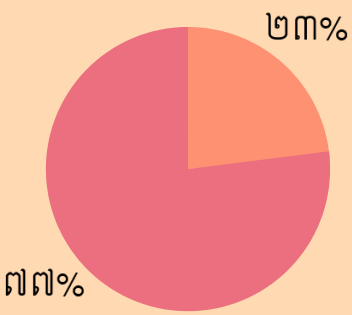
- ការស្ទង់មតិនៅឆ្នាំ២០១៥របស់ក្រសួងកិច្ចការនារីបានរកឃើញថា៖
- ២១%នៃស្ត្រីអាយុចន្លោះពី ១៥ ទៅដល់ ៦៤ឆ្នាំត្រូវបានរាយការណ៍ថាពួកគេធ្លាប់បានរងអំពើហិង្សាលើរូបរាងកាយ ឬផ្លូវភេទពីដៃគូស្នេហាស្នាលយ៉ាងហោចមួយដង។
- ២០%នៃស្ត្រីត្រូវបានរាយការណ៍ថាការរួមភេទលើកទី១ របស់ពួកគេកើតឡើងពីការគំរាមកំហែង និង ការបង្ខិតបង្ខំ។
- ៤៩%នៃក្រុមស្ត្រីទាំងនេះ មិនបានប្រាប់ទៅនរណាម្នាក់អំពីអំពើហិង្សាដោយសារភាពភ័យខ្លាចក្នុងការរាយការណ៍ ភាពខ្មាស់អៀន ឬជឿថាអំពើនេះជារឿងធម្មតា។

មានស្ត្រីមួយនាក់ក្នុងចំណោម ៥ នាក់ នៅកម្ពុជាធ្លាប់ទទួលរងអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ។

ប្រភព៖ក្រសួងកិច្ចការនារី «ការស្ទង់មតិជាតិទៅលើសុខភាពរបស់ស្ត្រីនិងបទពិសោធន៍ជីវិតនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា» (២០១៥)។

២៣% នៃស្ត្រីក្នុងជម្លោះជីវិត ប្រឈមនឹងអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ

ក្រុមស្ត្រីមួយចំនួនបានទទួលរងនូវផលប៉ះពាល់ពីអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ រួមមាន ស្ត្រីជនជាតិដើមភាគតិច ស្ត្រីអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្ស ស្ត្រីមានពិការភាព ស្ត្រីស្រឡាញ់ស្ត្រី បុរសស្រឡាញ់បុរស អ្នកស្រឡាញ់ទាំងពីរភេទ អ្នកប្តូរភេទ អន្តរភេទ អ្នកមិនកំណត់ខ្លួនឯងជាក់លាក់ ("LGBTIQ") និងអ្នករកស៊ីផ្លូវភេទ។

ជាឧទាហរណ៍៖

- ការស្ទង់មតិរបស់ ម.ស.ម.ក នៅឆ្នាំ២០១៦ បានបង្ហាញថា ២៣%នៃក្រុមស្ត្រី ពាក់ព័ន្ធនឹងជម្លោះជីវិតធ្លាប់ទទួលរងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និង ៥៩%នៃពួកគេ បាននិយាយថាអំពើហិង្សានេះចាប់ផ្តើមកើតឡើងបន្ទាប់ពីជម្លោះជីវិតមក។
- នៅឆ្នាំ២០២០ របាយការណ៍របស់រដ្ឋសភាជាតិបានបង្ហាញថា ៧០%នៃអ្នក រកស៊ីផ្លូវភេទធ្លាប់ទទួលរងនូវការរំលោភសេពសន្ថវៈជាក្រុម។
- នៅឆ្នាំ២០១៦ ការស្ទង់មតិរបស់ ម.ស.ម.ក លើអ្នកប្តូរយេនឌ័រជាស្ត្រី បានរក ឃើញថា៤៣% នៃពួកគេធ្លាប់ទទួលរងនូវហិង្សាលើរូបរាងកាយ និង ២៥% ទៀតធ្លាប់ទទួលរងការរំលោភសេពសន្ថវៈ។

ច្បាប់ជាតិ និងច្បាប់អន្តរជាតិដែលហាមឃាត់អំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ

ច្បាប់ជាតិ

សិទ្ធិស្មើគ្នាសម្រាប់ស្ត្រី និងការការពារប្រឆាំងនឹងអំពើ ហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រដែលមានចែងក្នុង៖

- រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
- ក្រមព្រហ្មទណ្ឌនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។
- ច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និង កិច្ចការពារជនរងគ្រោះ។
- ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និងអំពើធ្វើ អាជីវកម្មផ្លូវភេទ។

ច្បាប់អន្តរជាតិ

យោងតាមមាត្រា៣១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ រាល់សន្និសីទស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សទាំងអស់ដែលកម្ពុជាជាជាវដ្ឋភាគីត្រូវបាន ដាក់បញ្ចូលដោយស្វ័យប្រវត្តិទៅក្នុងច្បាប់ជាតិ។ កម្ពុជា បានផ្តល់សច្ចាប័នលើអនុសញ្ញាមួយចំនួន ដែលជាប់ ពាក់ព័ន្ធនឹងការលុបបំបាត់អំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេន ឌ័រ។ ច្បាប់អន្តរជាតិនេះរួមមាន៖

- អនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការ រើសអើងប្រឆាំងនឹងស្ត្រីភេទ និងពិធីសារបន្ថែម។
- កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិ នយោបាយ និងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីសិទ្ធិ សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌។

ប្រភព៖ ម.ស.ម.ក «ស្ត្រីក្នុងជម្លោះជីវិតនៅកម្ពុជា» (២០១៦)
 អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា បញ្ហាប្រឈមរបស់ស្ត្រីក្នុងភាពជាអ្នកដឹកនាំ៖ របកគំហើញសំខាន់ៗពីការ វិភាគស្ថិតិយេនឌ័រ (២០២០)។
 ម.ស.ម.ក «ការរើសអើងលើអ្នកប្តូរយេនឌ័រជាស្ត្រីរស់នៅតាមទីប្រជុំជនក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា» (២០១៦)

